

I Literatura

1. Dokument i parabola jako dwa sposoby przedstawiania rzeczywistości w dziełach współczesnych twórców. Omów zagadnienia na podstawie wybranych utworów.
2. Przedstaw różne sposoby wykorzystania tematu powrotu do lat dzieciennych w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
3. Portret kobiety niepokornej w literaturze różnych epok. Przedstaw jego funkcje na wybranych przykładach.
4. Omów motyw gór i jego funkcje, interpretując wybrane utwory literackie pisarzy różnych epok.
5. Koniec i początek – biblijne oraz literackie wizje stworzenia i zagłady świata. Omów problem analizując wybrane teksty.
6. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary na wybranych przykładach literackich.
7. Literatura faktu. Przedstaw analizę i interpretację tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
8. Motyw wsi i jej mieszkańców w literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
9. Koncepcja szczęścia w literaturze polskiej. Omów problem, analizując wybrane przykłady z 2-3 epok.
10. Zakończenie utworu literackiego. Przedstaw różne funkcje zakończenia odwołując się do wybranych tekstów.
12. Miasto – miejsce magiczne, cywilizacyjny chaos, przestrzeń destrukcji. Interpretując wybrane utwory, przedstaw różne sposoby widzenia miasta w literaturze.
13. Nowatorska próba spojrzenia na epokę średniowiecza. Rozwiń temat na przykładzie powieści Umberto Eco „Imię Róży”.
14. Od Juliusza Verne’a do Stanisława Lema. Analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję powieści science fiction.
15. Fenomen popularności utworów Edwarda Stachury. Omów recepcje jego piosenek, wierszy i prozy w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku, dokonując analizy i interpretacji wybranych dzieł poety.

16. Zaprezentuj różne aspekty cierpienia w literaturze na wybranych przez siebie przykładach.
17. Człowiek w sytuacji ekstremalnej. Omów wybory moralne bohaterów literackich XIX lub XX wieku analizując i interpretując wybrane teksty.
18. Motyw ślubu i wesela w różnych utworach literackich. Omów temat na wybranych przykładach.
19. Literackie wizerunki żon. Omów zagadnienie analizując wybrane przykłady literackie z różnych epok.
20. Literackie portrety Niemców. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
21. Funkcje snu w literaturze. Zaprezentuj temat odwołując się do kilku wybranych przykładów.
22. Jaką funkcję pełni przyroda w literaturze? Omów problem na podstawie literatury dwóch epok.
23. „Ostoja polskości” czy „świat zepsuty”? Przywołując stosowne przykłady oceń literacki wizerunek szlachty.
24. Kostium, maska, przebranie. Porównaj przyczyny ukrywania tożsamości przez bohaterów literackich wybranych epok, uwzględniając kontekst epoki.
25. Mity polskiego romantyzmu – ich kontynuacja, akceptacja i polemika z nimi w literaturze spadkobierców. Omów problem na wybranych przykładach literackich (np. Orzeszkowa, Prus, Żeromski, Wyspiański, Gombrowicz i in.).
26. Nauczyciel, lekcja, szkoła jako temat literacki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
27. „Szukam nauczyciela i mistrza”. Przedstaw poszukiwania autorytetu moralnego w wybranych utworach literatury współczesnej.
28. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający osobowość bohatera literackiego. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
29. Wątek Odyseusza i jego funkcje w tradycji literackiej. Omów problem na wybranych przykładach.
30. Młodzi przeciw starym. Scharakteryzuj konflikt pokoleń na podstawie wystąpień programowych i manifestów poetyckich twórców różnych epok.

31. Polska, ale jaka? Przedstaw różnorodne obrazy i wizje Polski stworzone przez twórców literatury, analizując i interpretując stosowne utwory.
32. Współczesna poezja polska wobec kryzysu moralnego naszych czasów. Omów temat, odwołując się do twórczości Różewicza, Miłosza, Herberta.
33. Literackie bestsellery XX wieku. Omów przyczyny popularności wybranych przez siebie utworów.
34. Od epikureizmu do katastrofizmu w literaturze polskiej i obcej. Scharakteryzuj wpływ filozofii na twórczość wybranych pisarzy.
35. Przełom lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych w poezji – pokolenie „bruLionu”. Zaprezentuj twórczość wybranych poetów, uwzględniając jej istotne cechy.
36. Różnorodne ujęcia motywu powstania styczniowego. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
37. Dwudziestowieczne powieści-rzeki, ich tematyka, sposób kreowania świata przedstawionego oraz miejsce w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
38. Scharakteryzuj literackie portrety złoczyńców. Omów ich funkcje przywołując stosowne teksty.
39. Epistolografia dawna i współczesna. Omów tematykę i formę listów, analizując wybrane przykłady z dwóch epok.
40. Mroczne strony ludzkiej natury. Zanalizuj złożoność psychiki wybranych bohaterów literackich XX wieku.
41. Życie jako próba człowieczeństwa w wierszach wielkich moralistów – Herberta, Barańczaka, Lipskiej. Omów problem, analizując celowo dobrane teksty poetyckie.
42. Powieści panoramiczne i ich rola w zrozumieniu przez odbiorcę procesów społecznych i politycznych epok, w których powstały. Omów temat na podstawie wybranych utworów.
43. Egzystencja człowieka określona warunkami życia oraz wybranym światopoglądem. Zinterpretuj problem, przywołując stosowne dzieła literackie.
44. Polaków portret własny w literaturze epoki oświecenia i romantyzmu. Omów temat, zwracając uwagę na sposób kreacji postaci.
45. Człowiek żądny władzy jako temat literatury XX wieku. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach (np. Żeromski, Konwicki, Grudziński).

46. Bohater z książką w ręku, czyli o znaczeniu lektur w świecie postaci literackich. Omów temat, analizując wybrane teksty.
47. Ślady wątków biograficznych w twórczości pisarza. Omów zagadnienie na przykładzie analizy utworów wybranego autora.
48. Polscy pisarze o podróżach do Ameryki. Omów problem, analizując wybrane utwory, uwzględnij gatunki literackie i sposób opisywania podróży.
49. Motyw miłości w literaturze XIX i XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach z literatury polskiej lub obcej.
50. Przedstaw sposoby kreowania literackich portretów dzieci i młodzieży w wybranych utworach różnych epok.
51. Przedstaw różnice w kreacji bohatera tragicznego w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej.
52. Męczennicy, prorocy, karierowicze, kanalie, błazny. Zaprezentuj te postawy w wybranych utworach literackich XIX i XX wieku.
53. „Błędny rycerz” na polskich drogach, czyli o marzycielach i idealistach w literaturze polskiej XIX wieku. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie.
54. Obraz matki w literaturze. Omów zagadnienie na przykładach z różnych epok.
55. Zaprezentuj postać władcy w literaturze średniowiecza, renesansu i oświecenia na wybranych przykładach.
56. Obraz Żyda w literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie odwołując się do utworów wybranych epok.
57. Zaprezentuj proces ewolucji mickiewiczowskiego bohatera na wybranych przez siebie przykładach.
58. Komizm jako narzędzie krytyki w utworach literackich. Scharakteryzuj problem, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
59. Topos pielgrzyma i tułacza w polskiej literaturze romantycznej. Omów zagadnienie na kilku wybranych przykładach.
60. Motyw ojca w literaturze. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
61. Przedstaw różne ujęcia antysemityzmu i Holocaustu w literaturze, odwołując się do tekstów powstałych po 1939 roku.

62. Motyw buntu przeciw Bogu w wybranych utworach literackich. Omów zagadnienie przywołując stosowne przykłady.
63. Mitologiczne i baśniowe korzenie współczesnej literatury fantastycznej. Omów na podstawie wybranych utworów.
64. Literatura wobec totalitaryzmów. Przedstaw problem na przykładach z literatury polskiej i obcej.
65. Kobieta – jej życie, problemy i pragnienia. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich.
66. Czy praca może być kryterium oceny wartości człowieka? Przedstaw zagadnienie wykorzystując przykłady literackie z różnych epok.
67. Motto, cytat, ostatnia scena, tytuł – klucze do interpretacji dzieła. Omów problem na kilku wybranych przykładach.
68. Rodzice i dzieci (rodzina) w literackim przekazie różnych epok. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
69. Obraz diabła w literaturze na przestrzeni wieków. Omów temat przywołując stosowne utwory literackie.
70. Odwieczna walka dobra i zła jako temat literacki. Omów na wybranych przykładach, odwołując się także do twórczości Tolkiena.
71. Przedstaw kamienicę jako przestrzeń życia człowieka. Dokonaj analizy wybranych utworów literackich.
72. Obraz arystokracji polskiej w literaturze XIX wieku. Przedstaw temat przywołując stosowne przykłady literackie.
73. Zaprezentuj różne oblicza władzy na przykładzie wybranych utworów.
74. Biografia polskiego noblisty jako klucz do odczytania jego twórczości. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane teksty literackie.
75. Portret świętego w literaturze średniowiecznej i współczesnej. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.
76. Motyw młodości w literaturze XIX i XX wieku. Omów temat na wybranych przykładach.
77. Rewolucja jako temat literatury XIX i XX wieku. Przedstaw i porównaj sposoby jego funkcjonowania w epice i dramacie.

78. Różne obrazy niemieckich obozów koncentracyjnych i sowieckich obozów pracy w literaturze. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
79. Motyw przyjaźni w literaturze. Omów zagadnienie na kilku przykładach z różnych epok.
80. Bohaterowie literaccy jako autorzy pamiętników, dzienników, listów. Analizując teksty, scharakteryzuj i porównaj wybrane kreacje literackie.
81. Herosi, słabeusze, kochankowie i tyrani – różne kreacje mężczyzny w literaturze. Omów i porównaj sposoby prezentacji bohaterów, analizując wybrane utwory z różnych epok literackich.
82. „Czarny charakter” w dziełach literackich różnych epok. Analizując wybrane teksty literackie, przedstaw jaką funkcję pełni w nich bohater negatywny. Uwzględnij kontekst kulturowy i historyczny.
83. Sztuka umierania. Zaprezentuj sposoby kreowania scen bohaterskiego umierania oraz ich funkcję w wybranych przez siebie tekstach literatury polskiej i obcej różnych epok. Uwzględnij kontekst historyczny.
84. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Scharakteryzuj postawy bohaterów – lekarzy z różnych epok literackich. Zwróć uwagę na dylematy moralne związane z wykonywaniem tego zawodu. W swojej prezentacji uwzględnij kontekst kulturowy i historyczny.
85. Kult geniuszów – Napoleon. Odwołując się do wybranych utworów literatury polskiej z różnych epok, omów sposoby nawiązań do mitu napoleońskiego i przedstaw przyczyny jego popularności. Uwzględnij kontekst historyczny.

II Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Film rysunkowy i jego rola w życiu człowieka XX i XXI wieku. Omów temat na wybranych przykładach utworów filmowych przeznaczonych dla różnych grup wiekowych.
2. Stanisław Wyspiański – artysta wszechstronny. Scharakteryzuj twórczość wielkiego artysty, przywołując wybrane dzieła literackie i plastyczne.
3. Dramaty Williama Szekspira jako źródło inspiracji dla filmu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
4. Woda źródłem inspiracji literackich i plastycznych. Analizując wybrane dzieła zwróć uwagę na życiodajność i destrukcyjność tego żywiołu.
5. Witkacy – artysta, który wyprzedził swoją epokę. Ustosunkuj się do powyższej tezy, odwołując się do przykładów jego twórczości z różnych dziedzin.
6. Omów mechanizmy komizmu analizując teksty wybranych bajek, satyr i współczesnych tekstów kabaretowych.
7. Fenomen piosenki poetyckiej (poezji śpiewanej). Zanalizuj zjawisko na podstawie twórczości Jonasza Kofty lub Agnieszki Osieckiej.
8. Przyczyny i skutki samotności człowieka XX w. Omów problem w oparciu o wybrane teksty kultury.
9. Sukcesy i porażki twórców ekranizacji i adaptacji filmowych dzieł literackich. Omów problem, wybierając stosowne filmy.
10. Inspiracja biblijna dzieł filmowych. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów oraz „Dekalogu” Krzysztofa Kieślowskiego.
11. Motyw podróży, jego ilustracja i znaczenie w różnych utworach literackich i filmowych. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
12. Obraz apokalipsy i jego interpretacja w literaturze i filmie. Omów temat w oparciu o wybrane teksty kultury.
13. Lęki współczesnego świata wyrażone przez teatr absurdu. Omów problem na wybranych przykładach.
14. Motyw herosa w kulturze XX w. Omów zagadnienie na wybranych tekstach kultury.

15. Karykatura jako jeden ze sposobów prezentacji człowieka w różnych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
16. Święty Franciszek z Asyżu postrzegany poprzez dzieła literackie i filmowe. Omów problem odwołując się do wybranych tekstów i filmów (np. „Kwiatki świętego Franciszka”, „Pieśń słoneczna”, „Franciszek, kuglarz Boży”).
17. „Iliada” i „Odyseja” jako źródło inspiracji. Przedstaw i zanalizuj różne sposoby wykorzystania tego motywu w literaturze, sztuce, filmie.
18. Socrealizm w kulturze polskiej. Przedstaw jego cechy i funkcje na wybranych przykładach.
19. O jakich problemach człowieka współczesnego mówią literatura i film. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury i filmu.
20. Apoteoza brzydoty w literaturze i malarstwie różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
21. Zaprezentuj utwory należące do klasyki horroru na wybranych przez siebie przykładach literackich i filmowych.
22. Sceny batalistyczne w literaturze, malarstwie i filmie. Przedstaw i porównaj sposoby prezentacji.
23. Holocaust w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
24. Wampiry, zjawy, duchy – romantyczne inspiracje we współczesnym kinie, teatrze i malarstwie. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
25. Ikar w literaturze i malarstwie. Przedstaw sposoby realizacji tego motywu na wybranych przykładach.
26. Przedstaw wizerunek kobiety w literaturze i sztukach plastycznych dwóch wybranych epok.
27. Przedstaw inspiracje mitologiczne w literaturze i multimedialnych grach komputerowych na wybranych przykładach.
28. Motyw śmierci w literaturze i sztukach plastycznych XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
29. Reżyser – burzyciel czy kreator? Przedstaw, jaką pełni on rolę w tworzeniu dzieła filmowego opartego na dziele literackim?

30. Polska wieś w literaturze i malarstwie XIX wieku. Omów temat na dowolnie wybranych przykładach.
31. Kicz i arcydzieło. Wyjaśnij na wybranych przykładach mechanizm żywotności i funkcjonowania w kulturze utworów o różnej wartości artystycznej.
32. Omów wybrane wizje Sądu Ostatecznego zawarte w różnych tekstach kultury.
33. Historia jako inspiracja literatury i malarstwa. Dokonaj analizy wybranych dzieł Henryka Sienkiewicza i Jana Matejki podejmujących problematykę narodową.
34. Barokowe ideały piękna w literaturze i malarstwie. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
35. Język literatury i filmu. Porównaj dzieło literackie i jego filmową adaptację.
36. Zaprezentuj różne ujęcia postaci anioła w literaturze i sztuce wybranych epok.
37. Uczta, wieczerza, biesiada w tekstach kultury różnych epok. Zaprezentuj problem na wybranych przez siebie przykładach.
38. Motyw snu i jego funkcje w literaturze i filmie. Omów zagadnienie, przywołując stosowne przykłady.
39. Zaprezentuj sufrażystki, emancypantki i feministki w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku.
40. Motyw gór i ich symbolika w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
41. Przedstaw literackie i malarskie nawiązania do motywu Prometeusza na wybranych przykładach.
42. Twórczość Jacka Kaczmarskiego – poety i pieśniarza – barda lat osiemdziesiątych. Przedstaw malarskie i historyczne konteksty piosenek Jacka Kaczmarskiego z programów „Krzyk” i „Muzeum”.
43. Symbol w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie odwołując się do różnych epok.
44. Pojedynek w literaturze i filmie. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
45. Symbolizm i dekadentyzm w literaturze modernizmu i w pracach Jacka Malczewskiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
46. Obraz wojny w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
47. Motyw morza, jego symbolika w literaturze i malarstwie różnych epok. Omów na wybranych przykładach.

III Język

1. Analizując wybrane wiersze Wisławy Szymborskiej określ funkcję przekształceń związków frazeologicznych w języku poetyckim autorki.
2. Język literatury młodzieżowej. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych przez siebie powieści.
3. Dokonaj analizy języka piosenek jednego z zespołów młodzieżowych. Określ jaką funkcję pełni tu język potoczny.
4. Język Biblii (biblijny) we współczesnej polszczyźnie mówionej. Scharakteryzuj słownictwo i styl, analizując wybrane przykłady.
5. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich. Omów na przykładzie przysłów o określonej tematyce.
6. Nowatorstwo językowe poezji dwudziestolecia międzywojennego. Omów na wybranych przykładach.
7. Scharakteryzuj język młodzieżowych programów telewizyjnych. Omów jego wpływ na współczesną polszczyznę mówioną.
8. Scharakteryzuj błędy frazeologiczne w tekstach publicystycznych na przykładzie prasy Twojego regionu.
9. Język ezopowy w dziele literackim. Określ przyczyny użycia takiego języka, tematy i sposób mówienia w wybranych utworach XIX i/lub XX w.
10. Scharakteryzuj język „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
11. Scharakteryzuj niepokojące zjawiska we współczesnym języku polskim. Przedstaw stanowiska i ocenę tych zjawisk kilku autorytetów językowych.
12. Scharakteryzuj i dokonaj oceny telewizyjnych i radiowych programów popularyzujących poprawną polszczyznę.
13. Zanalizuj i oceń najciekawsze nazwy sklepów, kawiarni, restauracji w Twojej miejscowości. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w nich odzwierciedlenie.

14. Porównaj sposoby komunikowania się w różnych środowiskach (np. gwara uczniów szkół średnich, kibiców sportowych, informatyków – komputerowców, miłośników wędkowania).
15. Tak mówią znani Polacy. Scharakteryzuj język dwóch – trzech przedstawicieli świata polityki, kultury lub sportu na podstawie analizy zgromadzonego materiału (teksty prasowe i/lub nagrania).
16. Język instrukcji. Analizując wybrane teksty instruktażowe uwzględnij ich poprawność i komunikatywność.
17. Błąd językowy jako źródło komizmu. Przedstaw analizę wybranego materiału językowego (np. teksty zapożyczone z zeszytów uczniowskich, tekstów kabaretowych).
18. Stylizacja gwarowa i jej funkcje w utworze literackim. Omów temat, przywołując przykłady z literatury różnych epok.
19. Stylizacja środowiskowa i jej funkcje w utworze literackim. Omów temat, przywołując przykłady z literatury różnych epok.
20. Stylizacja archaiczna i jej funkcje w utworze literackim. Omów temat, przywołując przykłady z literatury różnych epok.
21. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych bohaterów ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
22. Język prasy. Omów odmiany stylu publicystycznego i dziennikarskiego na wybranych przykładach.
23. Rola neologizmu w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów zagadnienie na podstawie wybranych tekstów poetyckich.
24. Zapożyczenia językowe. Omów zagadnienie i oceń zasadność stosowania zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie na wybranych przykładach.
25. Sztuka przemawiania. Zanalizuj wybrane teksty z dawnych epok i przemówienia współczesnych polityków.
26. Teksty współczesnych polskich piosenek – kicze językowe czy dzieła sztuki? Omów na wybranych przykładach.
27. Scharakteryzuj język reklamy i jego wpływ na polszczyznę ogólną.
28. Język informatyków. Przedstaw jego specyfikę i wpływ na polszczyznę ogólną.

29. Język bohaterów filmowych i jego wpływ na kształtowanie potocznego języka. Omów na wybranych przykładach.
30. Specyfika języka Internetu i sms-ów oraz ich wpływ na współczesną polszczyznę. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
31. Scharakteryzuj język Twojego pokolenia na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
32. Nowomowa jako zjawisko językowe XX wieku. Analizując wybrane teksty literackie, uwzględnij typowe dla tego zjawiska słownictwo, frazeologię, składnię oraz celowość ich użycia.